

העותרת

נ ג ד

המשיבה

1. כנסת ישראל
2. ממשלת ישראל
ע"י פרקליטות המדינה
צלחה א-דין 29, ירושלים
טל. 02-6466715 פקס. 02-6467011

הודעה מעדכנת מטעם פרקליטות המדינה

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 8.9.08, מתכבדים המשיבים להגיש לבית המשפט הנכבד הודעה מעדכנת מטעמם, כדלקמן:

1. בפתח הדברים יבקשו המשיבים לעדכן את בית המשפט הנכבד, כי ביום 23.3.09 אישרה הכנסת, על פי הצעת הממשלה, את הארכת מצב החירום עד ליום 17.7.09.

יצויין כי מצב החירום הוארך זו הפעם בארבעה חודשים בלבד, שכן בכנסת הנוכחית טרם הוקמה הועדה המשותפת לועדת החוץ והבטחון ולועדת החוקה, חוק ומשפט, אותה מסמך תקנון הכנסת להמליץ על הארכת מצב החירום. בנסיבות אלה, הסמיכה הועדה המסדרת את ועדת חוץ ובטחון הזמנית להמליץ לכנסת על הארכת מצב החירום למשך ארבעה חודשים בלבד, המלצה אותה אישרה מליאת הכנסת כאמור ביום 23.3.09.

התקדמות הליכי החקיקה:

2. חוק למניעת הסתננות (עבירות ושיפוט), התשי"ד-1954 – כאמור בעדכון הקודם, הצעת חוק למניעת הסתננות, התשס"ח-2008 שנועדה להחליף את החוק בחוק חדש שאינו תלוי בהכרזה על מצב החירום, אושרה בקריאה ראשונה על ידי הכנסת ה-17 ביום 19.5.08 והועברה לועדת חוץ ובטחון להכנה לקריאה שניה ושלישית. נעדכן כי עם כינוס הכנסת ה-18 יפעל משרד המשפטים להחלת דין רציפות על הצעת החוק.

3. החוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (פיקוח על כלי שיט) [נוסח משולב], התשל"ג-1973 – לצורך החלפת חוק זה, המותנה בהמשך קיומה של הכרזה על מצב חירום, מצויים כעת בשלבים שונים של הליכי חקיקה שלושה דברי חקיקה:

- א. חוק הספנות (כלי שיט זר בשליטה של גורם ישראלי) התשס"ה-2005, שהתקבל בכנסת ביום 27.7.05.
- ב. הצעת חוק הספנות (עבירות נגד ביטחון השיט הבין-לאומי ומיתקנים ימיים), התשס"ה-2005, אשר לפי העדכון הקודם אושרה בוועדת החוקה ביום 29.7.08 לקריאה שניה ושלישית, נתקבלה בכנסת בקריאה שלישית ביום 20.8.08. חוק הספנות (עבירות נגד ביטחון השיט הבין-לאומי ומיתקנים ימיים), התשס"ח-2008 פורסם ביום 2.9.08. (ס"ח תשס"ח מס' 2183 בעמ' 894).
- ג. תזכיר חוק הספנות (בטחון), התשס"ח-2008 מהווה כיום את דבר החקיקה האחרון שיש לאשרו לשם החלפת הסדרי החירום הקבועים בחוק. התזכיר הופץ ביום 22.1.08 וטיוטת החוק מצויה בשלבי הכנה.

4. פקודת מניעת טרור, התש"ח-1948 – כאמור בעדכון הקודם, צוות בינמשרדי הכולל נציגות של גורמים שונים (ביניהם מחלקת ייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים, הפרקליטות, השב"כ, המל"ל, משרד הבטחון, הצבא, משטרת ישראל והמשרד לבטחון פנים) פועל לגיבוש תזכיר חוק כולל בנושא המאבק בטרור.

במסגרת טיוטת התזכיר המתגבשת כלולים נושאים רבים, ובכלל זה – עבירות (לרבות עבירות הקשורות לארגון טרור), החמרה בענישה בעבירות טרור, הוראות מיוחדות לגבי תחולת הדין, ראיות וסדרי דין מיוחדים בעבירות טרור, הוראות הנוגעות לסמכויות מינהליות, סעדים זמניים ותפיסה מינהלית, ותיקוני חוקים נוספים. במסגרת עבודת הצוות נבחן היחס בין החקיקה החדשה לחקיקה הקיימת, ובכלל זה פקודת מניעת טרור.

במהלך התקופה שמאז העדכון הקודם המשיך הצוות הבינמשרדי בעבודת מטה מקיפה, והוא צפוי להפיץ את תזכיר החוק בעוד מספר חודשים.

5. חוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, התשי"ח-1957 – ביחס לחוק זה ולצווי הפיקוח שהוצאו מכוחו, כאמור בדיון הקודם, החלו משרדי הממשלה השונים זה מכבר במהלך לביטול צווי הפיקוח שבתחום אחריותם.

בהמשך לפניית המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (חקיקה) אל היועצים המשפטיים של משרדי הממשלה אשר הוזכרה בעדכונים הקודמים, העבירו אלה דיווחים ביחס למספר הצווים שתחת אחריותם וביחס להבחנה בין צווים שתיקונם יעשה על דרך של חקיקה ראשית לבין צווים שניתן לתקנם בחקיקת משנה. בעקבות דיווחים אלה ניתן להעריך כי קיימים כיום כמה עשרות צווים פעילים שלא ניתן לבטלם ללא החלפת, ואשר החלפת

רבים מהם תדרוש השקעת זמן ומשאבים מרובים ביצירת הסדרים מקיפים ומפורטים. עוד עולה מן הדיווחים כי קיימים בנוסף כמה עשרות צווים הניתנים לביטול ללא החלפה.

ביחס לצווים הניתנים לביטול ללא החלפה, משרדי הממשלה פועלים כאמור לביטולם. אמנם נראה כי יש מקום להאיץ הפעילות הנדרשת לצורך ביטול צווים אלה, ויחד עם זאת נזכיר כי מדובר בצווים אשר משרדי הממשלה אינם מפעילים כל סמכות מכוחם, ולפיכך אינם פוגעים בזכויות המעוגנות בחוקי היסוד.

ביחס לצווים שלא ניתן לבטלם ללא החלפה, כאמור בעדכון הקודם, בוטלו מספר צווים מסוג זה עקב חקיקת חוק הפיקוח על יצוא בטחוני, תשס"ז-2007. נוסף על כך, מצויים כיום מספר חוקים בתהליכי חקיקה לצורך החלפת צווים נוספים, וביניהם הצעת חוק תכנון משק החלב, התשס"ח-2008 (ה"ח-הממשלה התשס"ח בעמ' 704), אשר אושרה בקריאה ראשונה ביום 28.7.08 וכן **תזכיר חוק שירותי רכב**, אשר הופץ ביום 15.3.09.

6. **חוק להסדר תפיסת מקרקעים בשעת חירום, התש"י-1949** – חוק זה מאפשר ל"רשות המוסמכת" שמינתה הממשלה, לצוות, בין היתר, על תפיסת מקרקעין לתקופה מוגבלת של שלוש שנים לכל היותר. כפי שמסרו המשיבים בעבר, נעשה שימוש בסמכויות המוקנות על ידי חוק זה לצורך תפיסת שטחים עליהם מוקם מכשול קו התפר, שהינו אחד מן המישורים המרכזיים בהם פועלת הממשלה לצורך התמודדות עם המצב הבטחוני הנוכחי.

המשיבים יבקשו לעדכן את בית המשפט כי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (אזרחי) החלה לערוך דיונים בעניין חוק זה, בהשתתפות נציגי משרד הבטחון וצה"ל, בהם נדונה האפשרות לגיבוש חוק חלופי שלא יהיה תלוי במצב החירום. בתקופה הקרובה תתגבש החלטה בדבר דרך הטיפול הראויה בסוגיה, וככל הנדרש יוחל בגיבוש חקיקה חלופית.

7. **חוק שעות עבודה ומנוחה, התש"א-1951** – כאמור בעדכון הקודם, ישנה בעייתיות בביטול זיקתו של חוק זה להכרזה על מצב חירום. למעשה, ככלל, העבודה בשעות נוספות (מעבר לשמונה שעות עבודה יומיות) המתקיימת במשק הישראלי, מותרת מכוח סעיפים 11 ו-15 לחוק שעות עבודה ומנוחה, שמכוחם יצא היתר כללי לפי חוק שעות עבודה ומנוחה (י"פ 1977, עמ' 553), והיתר כללי להעבדה בשעות נוספות במפעלים שבהם עובדים שבוע עבודה בן תמישה ימים לפי חוק שעות עבודה ומנוחה (י"פ 3669, עמ' 3349). ההיתרים האמורים השתמשו בהוויית המשק הישראלי עד שלא ניתן לשנותם מבלי למצוא חלופות הולמות. יצוין, כי בנושא זה ישנן התחייבויות באמנות בינלאומיות, וכי מציאת חלופות כגון אלו, מחייבת, על פי חוקת ארגון העבודה הבינלאומי, תהליך של היוועצות עם גורמים שונים במשק.

בהודעתה הקודמת עדכנה המדינה כי משרד התמ"ת הקים צוות בינמשרדי לבחינת חלופות אפשריות להסדר הקיים של העסקה בשעות נוספות במשק הישראלי, וכי צוות זה קיים שתי ישיבות בהן הוצגו ניתוחים של יחידת הרישוי של המשרד. כמו כן צוין כי

הצוות קיים דיון מקדמי עם גורמי חוץ (לשכת התאום של המעסיקים) וכי הוא ממתין לקבלת נתונים ממנהל כלכלה ומחקר של משרד התמי"ת, אשר עוסק בבחינת המשמעויות הכלכליות של השינויים בהיקף ההיתרים להעסקה בשעות נוספות.

נבקש לציין כי מפאת אופיו הרגיש והשלכותיו הרחבות של נושא זה, המתייחס לשינוי סדרי עולם במשק ובמערכת יחסי העבודה, יבקש הצוות להציגו בפני שר התמי"ת החדש על מנת להתוות את המשך דרכי העבודה.

סיכום:

8. עמדת המשיבים העומדת בעינה הינה כי נוכח המצב הבטחוני השורר בארץ בימים אלה, ההכרזה על מצב חירום נמצאת בגדרי מתחם הסבירות של שיקול הדעת של המשיבים.
9. עבודת המטה הבין משרדית לניתוק החקיקה ממצב החירום נמשכת, ללא קשר לעתירה התלויה ועומדת. עבודה זו תימשך גם בעתיד. כפי שפורט בהרחבה, קיים פיקוח שוטף ומתמיד של הכנסת על סוגיה זו. עמדת המשיבים היא, כאמור, כי אין בעתירה עילה להתערבות בית המשפט הנכבד בפעולת המשיבים, וכי יש מקום לדחיית העתירה.

היום, ז' ניסן, תשס"ט
1 אפריל, 2009

אסנת מנדל

**מנהלת מחלקת הבג"צים
בפרקליטות המדינה**